

CRÍTICA
RICARDO BAIXERAS

Casa presa

'Los extraños'

Jon Bilbao
Editorial Impedimenta
144 pàgines. 17,25 €

L'escritura de Jon Bilbao (Ribadesella, 1972) postula una mirada sobre la realitat des de la distància que, en ocasions, la literatura de gènere li proporciona. Una distància que pivota sovint en el que té de real l'irreal i viceversa. Una literatura, per tant, que se sosté en la pulsio que els contrastos, els matisos i les inestabilitats proporcionen a l'escriptor.

A *Los extraños* els elements que acoblen la ficció són un embaràs no planificat, teletreball rutinari, la casa familiar en la qual viuen Jon i Katharina –personatges que ja havien aparegut a *Basilisco*–, la desídia d'una relació que sembla que va cap a un final bruscat i una inquietant reunió d'ufòlegs a la recerca d'ovnis. La suposada normalitat de la vida de parella de Jon i Katharina es veu sobtadament trastornada per la irrupció d'un cosí llunyà, Markel, i la seva inquietant assistenta, Virginia, personatges sobre qui Bilbao sembla voler construir un mapa de l'inefable. Amb aquests breus elements Bilbao entrega una *nouvelle* extremadament conscient del que pretén: marcar el temps irracio-

L'escriptor Jon Bilbao.

nal d'unes escenes quotidianes i plantejar un marc ordinari que canvia a extraordinari només si ho entenem com la presència desbordant que s'imposa en la mateixa escultura. És d'aquesta manera que Bilbao acobla el que s'ha dit amb els buits que el lector, si vol, omplirà. L'omissió per part del narrador dels elements que podrien explicar les constants estranyes-

ses que genera la narració són, però, capitals perquè el llibre funcioni. Sobre aquest silenci feliçment no resolt, que en més d'una ocasió remet al paradigmàtic conte de Julio Cortázar *Casa tomada*, construeix Bilbao aquest llibre.

Mà ferma

L'impuls imaginatiu de *Los extraños* parteix d'una cita de molt

a l'inici: «L'escritura prolonga l'experiència». Una experiència relatada aquí no a la recerca d'un sol sentit, sinó més aviat del contrast i el matís que se li suposa. Perquè la tensió, la comunicabilitat i incomunicabilitat i la nostàlgia que habita en aquest llibre són qüestions que es deriven d'un ús del llenguatge que s'imposa com a forma simbòlica que calla més del que diu. Per això el joc amb les identitats és també doble, dual, i busca penetrar en el silenci que li és propi a tot diàleg. En això Bilbao escriu amb mà ferma i mestra.

La solidesa de *Los extraños* no resideix tant en el desconcert que la història narra, sinó en la fragilitat de les coordenades vitals en les quals habiten els seus personatges i que obliguen el lector a reconsiderar el títol, la interpretació del qual no assoleix només l'evident (són estranys els que venen de fora per trencar l'assossegat món dels residents amb la intenció no velada de prendre la casa), sinó també i sobretot perquè arriba a Jon i Katharina, veritables estranys l'un per a l'altre i per a si mateixos. ■

CRÍTICA
VALÈRIA GAILLARD

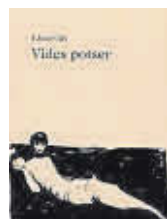
D'invents i fetitxismes varis

Un enterramorts que viu en secret el seu amor platònic per una cuinera mediàtica, una estanquera bisexual que porta samarretes amb conceptes japonesos, una prostituta enginyosa i divertida que és feliç complaent els gustos més variats dels seus clients... Aquests són alguns dels personatges que descobreix el protagonista de *Vides potser* (LaBreu) quan, per escapar-se de l'ensopiment existencial, decideix recuperar el seu títol de detectiu privat i posar-se a treballar. El seu primer encàrrec és anònim: ha d'investigar l'enterramorts Orson Mur, que viu en un poblet costaner, Santa Marta.

Joan Vigó, poeta i novel·lista de l'escena barcelonina *underground*, ret homenatge en aquesta novel·la magnètica al seu admirat Georges Perec i al personatge Percival Bartlebooth de *La vie mode d'ém-*

ploié. Aquí l'edifici perequià és aquesta localitat on aterra el detectiu novell per guanyar-se l'amistat de l'enterramorts ocultant la seva identitat i descobreix un formiguer de vides, algunes plenes de silencis, altres de fantasmes, de fetitxismes sorprenents, també d'anhels per trobar la clau que doni sentit al temps.

Vigó teixeix una trama coherent i manté una intriga que s'inverteix: més que indagar sobre la vida de l'investigat, la qüestió és descobrir qui li ha fet l'encàrrec. Amb un bon ventall de personatges extravagants, *Vides potser* recorre a personalitats històriques, sobretot l'excèntrica i fascinant marquesa italiana Luisa Casati, musa dels surrealistes i ella mateixa convertida en obra d'art, en una reflexió sobre la capacitat per reinventar-se la vida i la necessitat de tensar els límits de l'existència. ■

'Vides potser'

Joan Vigó
Editorial LaBreu
276 pàgines. 17 €

HOTELCADOGAN

Un relat gòtic del pare de Peter Pan

Entre els hostes extravagants, la majoria en aquesta il·lustre casa, ens fa agrada especialment el pare de Peter Pan, Wendy i els nens perduts, James Matthew Barrie (Kirriemuir, Escòcia, 1860 – Londres, 1937). Mirin si és estranyot que per dinar sempre demana cols de Brussel·les per l'estranya raó que li encanta arrossegat el so de les paraules en anglès, *Brussels sprouts*. Tímid, amb bosses violàcies sota els ulls i una pipa apagada sota el mostatxo, el baronet J. M. Barrie es torba –ho tenim comprovat– en vista de les dames que freqüenten l'hotel (diuen que per la seva poca estatura, 1,47 metres). Pels passadissos xiuxieuen que un trauma infantil va estroncar-li el creixement després que un dels seus germans, el favorit de la mare, es matés en un accident de patinatge al partir-se el crani contra el gel. L'extrema desatenció de la mare, engolida per una voraç depressió des d'aleshores, va desarborar els afectes del nostre visitant, cosa que el va convertir en el que Oscar Wilde anomenava un «sentimental»; és a dir, algú que desitja disfrutar del luxe d'una emoció sense pagar per ella.

En qualsevol cas, aquí, al Cadogan, la psicoanàlisi ens la cruspim. Ens continua fascinant el mite universal del nen volador que es va negar a

créixer, una història que es va començar a forjar als jardins de Kensington, quan el nostre hoste baixet, amb un gossàs santbernat anomenat Porthos lligat de la corretja, va ensopegar amb els germans George, Jack i Peter Llewelyn Davies, nets del novel·lista George du Maurier (avi al seu torn de la nostra estimada Daphne, autora de *Rebeca*). Quan els nois es van quedar orfes, J. M. Barrie els va adoptar, un assumpte que també mereixeria una sessió de xocolata espessa amb crostons.

Tan robust va bufar el vendaval de *Peter Pan* i el país de Mai Més que va arrossegar altres obres de l'autor, com la *nouvelle* que vam trobar de casualitat l'altra

tarda, de passeig per les llibreries: *Adiós, señorita Logan*, la seva última obra de ficció, que va publicar farà cosa d'un any, per primera vegada en castellà, edicions Traspis. Es tracta d'un relat gòtic, escrit en forma de diari, ambientat en un llogarret escocès aïllat a l'hivern per la neu, on un pastor anglicà s'enamora perdudament del fantasma de Julie Logan, una heroïna jacobita. Realitat, fantasia, sentiment de pèrdua i un violó que sublima el desig sexual. ■

OLGA MERINO

